

Q&A's corona-app Rijksoverheid.nl

Datum: 24 juni 2020

Auteur: (10)(2e) (10)(2e)@evolve.eu, (10)(2e)

Tegenlezer: (10)(2e) (10)(2e)@evolve.eu, (10)(2e)

Opmerkingen

Graag bij het controleren en/of corrigeren van deze teksten rekening houden met de volgende punten.

- ❖ De bedoeling van de antwoorden bij de vragen is om deze zo helder en kort mogelijk te houden. Dit is nodig voor de leesbaarheid en duidelijkheid. Dit betekent dat niet alle aspecten van de app in elk antwoord worden opgenomen. Bijv: niet in elk antwoord wordt de anonimiteit van de app/data opnieuw genoemd, omdat de antwoorden bij vragen dan a) te lang en b) te veel hetzelfde worden. Om belangrijke aspecten die niet direct verband houden met de vraag te benadrukken, is er de mogelijkheid om onder een antwoord te verwijzen naar andere vragen/antwoorden onder het subkopje "Zie ook".
- ❖ Overal waar in de vragen en antwoorden "corona-app" staat, zal deze na de bekendmaking van de naam van de app vervangen worden door die naam. Waar "de app" staat, zal die formulering hetzelfde blijven.
- ❖ Voor deze teksten wordt, in navolging van de richtlijnen voor Rijksoverheid.nl, de lezer aangesproken met "u"; de teksten in de nog te ontwikkelen website zullen in de jij-vorm geschreven zijn.

Over de corona-app

• Waarvoor is de corona-app nodig?

We krijgen het coronavirus steeds meer onder controle, maar het is er nog steeds. Daarom is het juist nu belangrijk om alert te blijven. Alleen als we nieuwe besmettingen snel ontdekken, kunnen we elkaar beschermen en ervoor zorgen dat de huidige versoepelingen mogelijk blijven. Daarom ontwikkelt de overheid een corona-app die daarbij gaat helpen.

De huidige uitgangspunten voor de bouw van de app zijn als volgt.

De app stuurt u een bericht als u enige tijd dicht bij iemand in de buurt bent geweest die besmet is met het coronavirus. U krijgt in de app ook advies wat u in dat geval het beste kunt doen om te voorkomen dat u het virus onbewust op anderen overdraagt.

De app zal het bron- en contactonderzoek van de GGD ondersteunen. De app waarschuwt mensen sneller en bereikt meer mensen die een verhoogd risico hebben op besmetting. Zo voorkomen we dat zij weer anderen besmetten.

Het gebruik van de app wordt vrijwillig. De app wordt volledig anoniem en slaat geen informatie op over u of uw locatie. U hoeft geen persoonlijke gegevens in te voeren. Ook niet als u corona heeft.

Als u de app gebruikt, helpt u mee om de mensen in uw directe omgeving te beschermen. Dat is extra belangrijk nu we weer meer mensen mogen ontmoeten.

• Wat doet de app?

De app wordt op dit moment gebouwd en getest. Daardoor is de precieze werking nog niet 100% zeker. De bedoeling is dat de app het volgende zal doen.

De corona-app gaat u waarschuwen u als u in de voorgaande dagen langere tijd in de buurt bent geweest van iemand die later positief is getest op het coronavirus. Ook geeft de app advies over wat u dan het beste kunt doen. Dit verlaagt het risico dat u, zonder het te weten, mogelijk andere mensen in uw omgeving besmet.

De app herkent andere telefoons in de buurt die de app gebruiken. Via Bluetooth houdt de app bij hoe dichtbij de ander is en hoe lang dat duurt. Apple en Google hebben dit pas geleden mogelijk gemaakt op telefoons met hun besturingssystemen (iOS en Android). De app onthoudt de anonieme codes van alle gebruikers voor een beperkte periode. De app ziet geen persoonsgegevens en legt niet vast waar u zich bevindt.

De app is een aanvulling op het handmatige contactonderzoek van de GGD. En het werkt sneller, wat belangrijk is om besmettingen te voorkomen nu we weer meer contact hebben met anderen.

- **Hoe werkt de app?**

De app wordt op dit moment gebouwd en getest. Daardoor is de precieze werking nog niet 100% zeker. De bedoeling is dat de app als volgt gaat werken.

Via Bluetooth houdt de app bij of u in de buurt bent van andere gebruikers van de app, hoe dichtbij zij (ongeveer) zijn en hoe lang het contact duurt. De app onthoudt contacten die langere tijd duren en die voldoende dichtbij zijn. Dit gebeurt met anonieme codes. De app weet dus niet wie die contacten zijn.

Als een gebruiker van de app op een later moment positief getest wordt op het coronavirus, kan hij/zij er vrijwillig voor kiezen dit te melden in de app. De app van deze gebruiker stuurt de eigen anonieme codes van de afgelopen dagen naar een centrale server.

Uw eigen app kijkt een paar keer per dag op de centrale server of er anonieme codes staan die u app herkent. Als dat zo is, dan bent u in de afgelopen tijd dichtbij een persoon geweest die corona heeft. Er is dan een mogelijkheid dat u besmet bent geraakt, daarvan krijgt u een melding. U krijgt in de app ook advies wat u in dat geval het beste kunt doen om te voorkomen dat u het virus onbewust op anderen overdraagt.

Hoe meer mensen de app gebruiken, hoe meer mensen waarmee de besmette persoon in contact is geweest op deze manier een waarschuwing krijgen. Dit helpt om samen het coronavirus onder controle te krijgen.

Zie ook:

- Welke technologie gebruik de corona-app? [link: Welke technologie gebruik de corona-app?]
- Hoe zorgt de overheid ervoor dat de app veilig is? [link: Hoe zorgt de overheid ervoor dat de app veilig is?]

- **Kan de overheid mij straks verplichten de app te gebruiken? Of iemand anders, zoals mijn werkgever?**

Het gebruik van de corona-app zal vrijwillig zijn. Dus niemand kan u straks verplichten de app te gebruiken. De overheid niet, maar ook uw baas niet. Of het restaurant waar u wilt gaan eten.

U kunt de app ook altijd zelf verwijderen van uw telefoon.

- **Waarom zou ik de app gebruiken?**

De corona-app zal u waarschuwen als u in de voorgaande dagen in de buurt bent geweest van iemand die later positief is getest op het coronavirus. Dit betekent dat u een verhoogd risico loopt besmet te zijn. Als dat zo is, kan u mensen in uw omgeving besmetten, zonder dat u het weet. Ook als u zich (nog) niet ziek voelt.

Als u een melding krijgt van de app, betekent dit dat u een hoger risico loopt om besmet te zijn met corona. U krijgt in de app ook advies wat u in dat geval het beste kunt doen om te voorkomen dat u het virus onbewust op anderen overdraagt.

De app is dus een effectief middel om verdere besmettingen te voorkomen. Zo blijven we samen alert op de verspreiding van het coronavirus en krijgen we het onder controle.

- **Hoe goed gaat de app helpen tegen de verspreiding van corona?**

De corona-app zal de verspreiding van het coronavirus helpen vertragen doordat mogelijke besmettingen snel worden opgemerkt. Daardoor kunt u, of iemand anders die een verhoogd risico op besmetting heeft, snel actie ondernemen om zelf geen anderen te besmetten.

U krijgt een melding als iemand in de app meldt dat hij/zij positief is getest op het coronavirus en u in de voorgaande dagen in de buurt van deze persoon bent geweest. Net als alle andere gebruikers van de app die in de buurt van die persoon zijn geweest.

De app helpt het contactonderzoek van de GGD door u vroegtijdig te waarschuwen als u mogelijk besmet bent. De app geeft u dan advies wat u het beste kunt doen om te voorkomen dat u het virus onbewust op anderen overdraagt. Een ander voordeel is dat de app een completer beeld heeft van contacten in de afgelopen dagen dan vaak mogelijk is met het handmatige contactonderzoek.

Het is de eerste keer dat een app op deze manier wordt gebruikt tegen een pandemie. De exacte effecten ervan kennen we dus nog niet. Wel is duidelijk dat elk beetje helpt en de app kan helpen levens te redden. Daarom is het goed als zo veel mogelijk mensen de app gebruiken.

Bovendien hebben we in Nederland ook andere maatregelen, zoals 1,5 meter afstand houden, regelmatig handen wassen en het dragen van mondmaskers in het openbaar vervoer. Al deze maatregelen én het gebruik van de app helpen u en ons om samen het coronavirus onder controle te krijgen.

- **Is er een website voor de corona-app?**

Wij verwachten eind juni 2020 de website voor de corona-app te lanceren. Op deze website vindt u dan alle informatie over de app en de antwoorden op de meest gestelde vragen. En natuurlijk leest u daar hoe u de app - als deze beschikbaar is - kunt installeren en activeren.

Een grote groep (community) experts heeft vrijwillig meegewerkt met het maken van het ontwerp van de website. De meest actieve leden van deze groep zijn ook daarna betrokken bij het maken, testen en opleveren van de website.

De nieuwste, tussentijdse versie van het design van de website dat de community heeft gemaakt, kunt u hier bekijken:

<https://www.figma.com/file/Dmo5nuXcaoxMaNTXDFc9Cw/Status-dashboard-COVID-19-notificatieapp?node-id=343%3A973>

Zie ook:

→ *Welke rol speelt de community van vrijwilligers bij het maken van de app?*

Gebruik van de app

- **Wanneer kan ik de app downloaden en gebruiken?**

Binnenkort start een grote test met de corona-app in de regio Twente. Het doel daarvan is uit te vinden of de app goed werkt en voldoet aan de strenge eisen. De test vindt plaats in juni en juli van dit jaar.

Zodra de test is afgerond, wordt bepaald óf, en zo ja, wanneer de app gelanceerd wordt. Wij streven ernaar dat dit in juli 2020 zal plaatsvinden. Vanaf dat moment zal er aandacht zijn voor de lancering van de app op televisie, radio en andere media.

- **Wanneer krijg ik een waarschuwing van de app?**

Zodra de app beschikbaar is, krijgt u een melding van de app als u in de voorgaande dagen in de buurt bent geweest van iemand die later positief is getest op het coronavirus. Dit betekent dat u een verhoogd risico heeft besmet te zijn.

Als u een melding krijgt van de app, geeft deze ook advies wat u het beste kunt doen. Door deze adviezen op te volgen, beschermt u de mensen in uw directe omgeving, zoals familie en vrienden. Maar ook anderen waarmee u contact heeft, bijvoorbeeld in een supermarkt.

Zie ook:

→ *Wat moet ik doen als ik een waarschuwing krijg van de app?*

Technologie

- **Welke technologie gebruik de corona-app?**

De corona-app gebruikt Bluetooth Low Energy (Bluetooth Lage Energie) om te bepalen of er andere gebruikers van de app in uw buurt zijn. Door de sterkte van de Bluetooth-signalen van andere gebruikers kan de app bepalen of die andere gebruikers dichtbij zijn of ver weg. En hoe lang deze contacten duren.

De app gebruikt door Apple en Google gebouwde technologie. Zij hebben dit wereldwijd beschikbaar gemaakt, zodat alle apparaten met hun besturingssystemen (iOS en Android) informatie met elkaar kunnen delen. Dit delen van informatie gebeurt alleen als u de corona-app gebruikt.

Als u langere tijd dichtbij een andere gebruiker bent, slaat uw app de anonieme code van de andere gebruiker op. Als de andere gebruiker later in de app aangeeft positief te zijn getest op corona, krijgt u een melding. En andersom.

Zie ook:

→ *Hoe meet de corona-app mijn afstand tot andere gebruikers van de app?*

- **Hoe meet de corona-app de afstand tot andere gebruikers van de app?**

Bluetooth is niet geschikt om de exacte afstand tot andere telefoons met de corona-app te meten. Maar dat is ook niet nodig. Dankzij Bluetooth kan de app wel bepalen of je enige tijd dichtbij een andere gebruiker van de app bent. Dichtbij genoeg om het risico te lopen besmet te worden met corona.

Niet elke telefoon is hetzelfde. En niet elke telefoon heeft een even sterk Bluetooth-signaal. Maar de corona-app leest niet alleen hoe sterk het signaal is bij ontvangen. Het ziet ook hoe sterk het signaal was toen het de telefoon van de andere gebruiker verliet. Het verschil tussen die twee waarden, bepaalt of u dichtbij die andere gebruiker bent of niet.

Voorbeeld

Uw telefoon 'ziet' twee Bluetooth-signalen. Beide signalen hebben een sterkte '5'. De corona-app bepaalt dat het signaal van gebruiker A bij verzenden sterkte '6' had en dat van gebruiker B '10'. De app weet nu dat gebruiker A dichtbij is en gebruiker B verder weg.

- **Weet de app waar ik ben?**

Nee, de app kan niet bepalen waar u bent, omdat de app geen locatiegegevens gebruikt. De app gebruikt alleen Bluetooth om te bepalen of er andere gebruikers van de app dichtbij zijn.

- **Loopt de batterij van mijn telefoon snel leeg door de corona-app?**

Nee, de app verbruikt weinig energie. De app gebruikt Bluetooth Low Energy (Bluetooth Lage Energie). Dit is een speciale vorm van Bluetooth die heel weinig stroom gebruikt.

Hoeveel procent van je batterij de app precies gebruikt, verschilt per telefoon.

Privacy en veiligheid

- **Hoe zorgt de overheid ervoor dat de app veilig is?**

Dat doen we op meerdere manieren.

1. *Strengere eisen*

De app moet voldoen aan strenge eisen op het gebied van:

- ❖ **Privacy.** We zorgen dat de app volledig anoniem werkt en dat deze geen gegevens over u of uw locatie gebruikt; wij weten dus niet wie de app gebruikt en bij wie u in de buurt bent.
- ❖ **Informatieveiligheid.** We testen dat de app niet gehackt kan worden en er geen data kunnen lekken. Omdat de app alleen anonieme gegevens gebruikt, is de app extra veilig.
- ❖ **Grondrechten.** We zorgen ervoor dat uw grondrechten beschermd blijven. Zo kan bijvoorbeeld niemand u dwingen de app te gebruiken. De overheid niet en ook uw werkgever niet.
- ❖ **Toegankelijkheid.** We zorgen dat de app door zo veel mogelijk mensen gebruikt kan worden, bijvoorbeeld ook mensen met een visuele beperking.

De app zal niet beschikbaar worden gesteld als aan deze eisen niet wordt voldaan.

2. *Samenwerking met experts*

Het ontwerpen, bouwen en testen van de app doen wij als overheid niet alleen. Om zeker te weten dat de app aan alle strenge eisen voldoet, werken externe deskundigen mee aan het project. Deze deskundigen hebben veel kennis van en ervaring in het maken, testen en beheren van veilige en toegankelijke apps en andere digitale toepassingen.

Zie ook:

- *Wie heeft de app gemaakt?*
- *Wie zijn er verder betrokken bij het maken van de app?*

3. *Iedereen kan meekijken en meedenken*

De corona-app is 'open-source'. Dit betekent dat iedereen tijdens het ontwerpen en bouwen van de app kan meekijken en meedenken. Ook u.

- ❖ U vindt de designs, technische documentatie en code van de app hier:
<https://github.com/minvws>.

4. Testen van de app

Voordat de corona-app voor iedereen beschikbaar is, voeren we meerdere tests uit. De grootste test zal plaatsvinden in de maanden juni en juli. Het doel ervan is de werking van de app onder dagelijkse omstandigheden te controleren. En of de app voldoet aan alle strenge eisen op het gebied van privacy, veiligheid en toegankelijkheid.

Zie ook:

→ *Hoe test de overheid de app voordat deze beschikbaar komt?*

- **Kan de overheid mij volgen met de app?**

Nee, dat kan niet. De app gebruikt geen persoonsgegevens of locatiegegevens. De app slaat alleen anonieme sleutels op uw eigen telefoon op. De app weet dus niet wie de app gebruikt en bij wie u in de buurt bent.

Zie ook:

→ *Welke persoonlijke gegevens slaat de app op?*

- **Welke persoonlijke gegevens slaat de app op?**

De app slaat geen persoonsgegevens of locatiegegevens op. Alle gegevens die de app gebruikt, zijn volledig anoniem.

Als u zich dicht in de buurt bevindt van een andere telefoon met de app en dit contact duurt lang genoeg, dan wisselen de apps op uw beide telefoons anonieme codes uit. Deze codes zijn anoniem en de app ziet dus niet bij wie u in de buurt bent.

Als de gebruiker van de andere telefoon daarna in de app meldt het coronavirus te hebben, dan stuurt zijn of haar app alle anonieme codes die het afgelopen dagen uitgezonden heeft naar een centrale server. Uw app checkt of er een match is met de codes van anderen die afgelopen dagen voldoende dichtbij en lang genoeg bij u in de buurt waren om ook besmet te raken. Is er een match? Dan krijgt u anoniem een waarschuwing melding. Ook de centrale server weet niets van contacten of ontmoetingen.

- **Welke gegevens zien partijen als Apple en Google van mij door de app?**

Apple en Google leveren het besturingssysteem (iOS en Android) voor de telefoons waarop de corona-app werkt. Deze bedrijven hebben het mogelijk gemaakt dat telefoons contacten vastleggen via Bluetooth.

De corona-app gebruikt deze mogelijkheid. Omdat de app alleen anonieme gegevens gebruikt en geen persoons- of locatiegegevens, kunnen ook Apple en Google niet zien met wie u contact heeft.

De mogelijkheid die Apple en Google hebben gemaakt, wordt wel de "corona-api" genoemd. De afkorting "api" staat voor *Application Programming Interface*. Dit houdt in dat de corona-app kan 'praten' met iOS en Android om Bluetooth te gebruiken.

Apple en Google zijn streng in welke apps deze mogelijkheid mogen gebruiken: per land mag maar één app deze mogelijkheid gebruiken en deze app moet gemaakt zijn door de overheid.

- **Is er een privacyverklaring voor de app?**

Jazeker, u vindt de privacyverklaring hier.

[<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-app/documenten/publicaties/2020/06/19/privacystatement-coronavirus-app>]

Bouw van de app

- **Van wie is de app?**

De corona-app wordt gemaakt in opdracht van het ministerie van VWS. Het ministerie werkt daarbij samen met het RIVM en de GGD'en.

- **Wie heeft de app gemaakt?**

De corona-app wordt gemaakt door de overheid en externe deskundigen. Zij hebben veel ervaring met het maken, testen en beheren van digitale toepassingen. Het bouwteam bestaat uit een groot aantal deskundigen op het gebied van back-end development, open-source communitymanagement, app-design en ontwikkeling en IT-architectuur.

Zie ook:

- *Welke rol speelt de community van vrijwilligers bij het maken van de app?*
- *Wie zijn er verder betrokken bij het maken van de app?*

- **Welke rol speelt de community van vrijwilligers bij het maken van de app?**

Vanaf het begin van het proces voor het maken van de app heeft een grote groep (community) van ontwerpers, programmeurs en andere experts geholpen. Zij hebben o.a. ideeën verzameld, ontwerpen gemaakt en geholpen bij het bouwen van de app. Zo weten we zeker dat de app aan alle eisen voldoet en wordt gemaakt volgens de beste en nieuwste inzichten.

De community heeft ook veel werk verricht voor de website voor de corona-app. De experts hebben eerste ontwerpen gemaakt en professioneel gebruikersonderzoek gedaan onder meer dan 500 respondenten. De meest actieve leden van de community werken ook mee bij de bouw en het testen van de website.

De vrijwillige en belangeloze inzet van deze groep experts is van grote waarde voor de app en de website. Zij helpen tijd besparen bij het ontwerpen, bouwen en testen ervan en hun inzet verbetert de kwaliteit.

Zie ook:

- *Is er een website voor de corona-app?*
- *Wie heeft de app gemaakt?*
- *Wie zijn er verder betrokken bij het maken van de app?*

- **Wie zijn er verder betrokken bij het maken van de app?**

Een begeleidingscommissie adviseert het ministerie van VWS over de digitale ondersteuning bij de bestrijding van corona. In deze begeleidingscommissie zitten zo'n 15 deelnemers met kennis van bijvoorbeeld epidemiologie, virologie, technologie, privacy en veiligheid. De

(10)(2e) van deze begeleidingscommissie is (10)(2e), (10)(2e)
(10)(2e)

Daarnaast zijn er twee zogenaamde taskforces aangesteld die adviezen uitbrengen:

- ❖ De Taskforce digitale ondersteuning bestrijding Covid-19 telt 14 experts. (10)(2e)
(10)(2e), (10)(2e)
- ❖ De Taskforce gedragswetenschappen telt zeven leden. (10)(2e) is (10)(2e)
(10)(2e), (10)(2e)

Verder zijn bij het maken, testen en onderhouden van de corona-app onder andere deze organisaties nauw betrokken:

- ❖ RIVM
- ❖ GGD GHOR Nederland
- ❖ College voor de rechten van de mens
- ❖ Autoriteit Persoonsgegevens

Deze organisaties hebben geholpen bij het opstellen van de eisen en/of controleren of de app aan deze eisen voldoet.

- **Waarom is besloten tot het zelf maken van een app?**

Op 18 en 19 april 2020 organiseerde het ministerie van VWS een zogenaamde appathon. Tijdens deze dagen presenteerden 7 deelnemende teams hun producten. Een groep van 67 experts op de gebieden epidemiologie, privacy, informatieveiligheid, techniek en medische wetenschap beoordeelde de voorstellen.

Lees hier de terugblik op de appathon [<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/corona-app/tijdpad-proces-corona-app/terugblik-appathon>], inclusief broncodes, video's en meer.

Het eindoordeel van de appathon was dat geen van de 7 voorstellen op alle onderzochte onderdelen goed genoeg scoorde om als basis te dienen voor de corona-app. Daarop heeft het ministerie besloten zelf het proces van de bouw van de app aan te sturen.

Als er nog meer apps of digitale middelen gemaakt gaan worden om corona te helpen bestrijden, zal de overheid opnieuw bekijken of het de bouw in eigen beheer neemt of dat het de bouw inkoopt bij een leverancier.

Testen

- **Hoe test de overheid de app voordat deze beschikbaar komt?**

Op weg naar, tijdens en na de landelijke lancering testen wij de corona-app. Dat gebeurt op de volgende manieren.

- **Terugkerende testen.** Het bouwteam test de app en de achterliggende systemen op een groot aantal momenten tijdens de bouw.
- **Technische test.** Op maandag 8 juni 2020 vond een technische test van de corona-app plaats het Nationaal Trainings Centrum (NTC) in Vught. Militairen hielpen bij het testen van de Bluetooth-verbindingen en hoe goed de afstand en duur van een contact met een andere telefoon met de corona-app werden gemeten.
- **Gebruiksvriendelijkheidstest.** Op 26 en 29 juni 2020 zullen 30 mensen, jong en oud, de hele cyclus van de app testen: het downloaden ervan, het bijhouden van contacten, het melden van een positieve test op corona, enzovoorts. Deze test geldt als acceptatietest voor de veldtest die begin juli plaatsvindt. De test vindt plaats in samenwerking met Universiteit Twente.
- **Grootschalige veldtest.** In de periode van 1 t/m 10 juli houden we in Twente een veldtest met circa 500 mensen. Zij zullen de app een aantal dagen testen in de normale thuissituatie en op de eigen telefoon.
- **Toegankelijkheidstest.** Ondertussen vinden nog testen plaats op toegankelijkheid met speciale doelgroepen, zoals slechtzienden/blinden, slechthorenden/doven, mensen met een motorische beperking, laaggeletterden en mensen die geen Nederlands spreken.
- **PIA en penetratietest.** Tot slot wordt een PIA (*protection impact assessment*) opgesteld en besproken met de Autoriteit Persoonsgegevens en voert het bouwteam een penetratietest uit.

- **Waarom wordt de app getest?**

Elke test heeft specifieke doelen. Een aantal van de redenen zijn:

- We moeten zeker weten dat de app aan alle strenge eisen op het gebied van privacy, informatieveiligheid en toegankelijkheid voldoet.
- Het is belangrijk dat de app doet wat we beloven. Daarvoor doen we technische en gebruikerstesten, waarin we kijken of de Bluetooth-verbindingen werken, de app contacten goed meet en meer.
- De toegankelijkheidstesten moeten zorgen dat zo veel mogelijk Nederlanders de app kunnen gebruiken. Ook als ze minder goed kunnen zien, minder goed kunnen lezen of hun motoriek beperkt is.
- Tot slot controleren we in de test op gebruiksvriendelijkheid en in de veldtest niet alleen hoe goed de app werkt, maar ook of de mensen de informatie in en de werking van de app begrijpen.

Door al deze onderdelen (en nog veel meer) grondig te testen, zorgen we ervoor dat u de corona-app straks veilig kunt gebruiken.